

Еколого-економічні аспекти формування екологічної безпеки

*Протасенко О. Ф., к.т.н., доц., Івашура А. А., к.с.-г.н., доц.
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
Україна*

Найважливішим сучасним напрямком соціально-економічного розвитку є перехід до екологічно-відповідального суспільства, стратегічною основою якого повинна стати концепція зеленої економіки, яка розглядає навколишнє природне середовище, економіку і соціум як єдиний механізм. З огляду на передові тенденції сучасних еколого-економічних поглядів, все більше уваги приділяється теорії та практиці екологічної безпеки, а також розробці механізмів, які дозволятимуть зацікавити бізнес щодо її підвищення. Таким чином, необхідно сформулювати сучасну ефективну еколого-економічну політику, мета якої – збереження ресурсів навколишнього середовища і безпечних умов життя людини, формування екологічно-відповідальних виробництв.

Для досягнення цієї мети, необхідно почати з систематизації усіх причин можливих правових, економічних і екологічних наслідків виникнення соціальних загроз в Україні, які можуть виявитися у подальшому виснаженні ресурсів, зміні рейтингу країни в світовому господарстві, зниженні добробуту і погіршенні здоров'я населення, дисбалансі клімату як основної умови для господарювання та життєдіяльності.

Необхідно чітко сформулювати основні критерії екобезпеки країни до яких можна віднести:

- удосконалення нормативно-правової бази, у тому числі, прийняття нових законодавчих актів у сфері еколого-економічного розвитку, а також корегування і уточнення деяких статей;

- регулювання екологічних послуг, особливо пов'язаних із забезпеченням різного роду природоохоронних функцій, таких як: боротьба зі забрудненнями і відходами, регулювання кліматичних показників і водного режиму, охорона ґрунтів та інше. Також до цих критеріїв необхідно віднести так звані духовні послуги, що відкривають і визначають естетичні, етичні, моральні, культурні, історичні аспекти;

- забезпечення здоров'я людини (ця функція є новою для економічної науки проте, на наш погляд, цілком правомірною);

- впровадження системи управління екологічним розвитком.

Основний перелік економічних критеріїв екологічної безпеки включає в себе показники і порогові значення оцінки національної еколого-економічної безпеки. До основних критеріїв пропонуємо віднести: частку зелених джерел енергії, енергоємність ВВП, коефіцієнти використання відходів, переробка всіх видів відходів, обсяги викидів шкідливих речовин та парникових газів, екологічний слід.